

Til
Forsvarsdepartementet

Vår dato: 13.12.2021
Deres dato: 04.03.2020
Vår referanse: [Varreferanse2]
Deres referanse: 2017/4-68/FD V 3/ENWA

Høring - forskrift om skyte- og øvingsfelt i sjø

Viser til brev datert 13.09.2021 om høring – om skyte- og øvingsfelt i sjø, og oversender med dette Sjømat Norge sine innspill til høringen.

I høringsbrevet foreslås det svært inngripende arealbeslag i kystsonen med en økning av arealer avsatt til skyte og øvingsfelt i sjø (SØF), fra dagens 36000km² til 56000km² i fremtiden. Gjennom en egen forskrift blir plan og bygningsloven satt til side som verktøy for arealavklaring innenfor de foreslåtte områdene. SØF blir etter forslaget definert som forbudsområder. Forbudet vil gjelde etablering av nye havbruksanlegg og andre installasjoner samt endringer og utvidelse av eksisterende lokaliteter og havbruksanlegg i sjø.

Forslaget vil begrense sjømatnæringas fremtidige vekst og utvikling, tap av helårige arbeidsplasser og det vil frata kystkommunene store verdier og inntekter fra både fremtidig vekst (havbruksfondet) og produksjonsavgift.

Et slikt omfattende og separat beslag av store kystområder uten at dette sees i sammenheng med andre tungtveiende samfunnsinteresser samsvarer også dårlig med regler og politikk for samordnet arealplanlegging som ellers gjelder for både sjø- og landområder. Kravet om slik samordning og interesseavveining fremgår også av regjeringens politiske plattform, hvor det varsles et eget konsesjonsregime for oppdrett til havs. Men samtidig presiserer Hurdalsplattformen at utviklingen av et slik regime skal skje «*med strenge krav til bærekraft og sameksistens mellom ulike havnæringer*». I høringsnotatet om skyte- og øvingsfelt er det foretatt ensidig vektlegging av hensynet til militære aktiviteter i fredstid, uten en grundig vurdering av forholdet til bærekraft og andre havnæringer.

Forsvaret sine interesser må vurderes på lik linje med andre samfunnsinteresser

«Ifølge beregninger utført av Menon Economics arbeider 206 000 personer i havnæringene (olje- og gass, skipsfart og sjømatnæringen), noe som utgjør 11 prosent av sysselsettingen i privat næringsliv. Dette skaper sysselsetting over hele landet, og spesielt langs kysten fra sør til nord. Samtidig står havnæringene bak en samlet verdiskaping på 680 mrd. kroner i 2017. Det betyr at over 30 prosent av verdiskapingen i norsk næringsliv finner sted i havnæringene. [...] Mulighetene for blå vekst er store. OECD anslår at den globale havøkonomien vil dobles innen 2030 sammenlignet med 2010 og samtidig ha vokst til totalt 40 mill. arbeidsplasser. Verdens befolkning vil bli nærmere 10 mrd. innen 2050 og stadig flere får styrket kjøpekraft. Det vil bety at behovet for mat, energi, varer og tjenester vil øke. Det er potensiale for videre vekst i havnæringene i Norge. SINTEFs studie «Havnæringene i nord – Næringsutvikling og verdiskaping frem mot

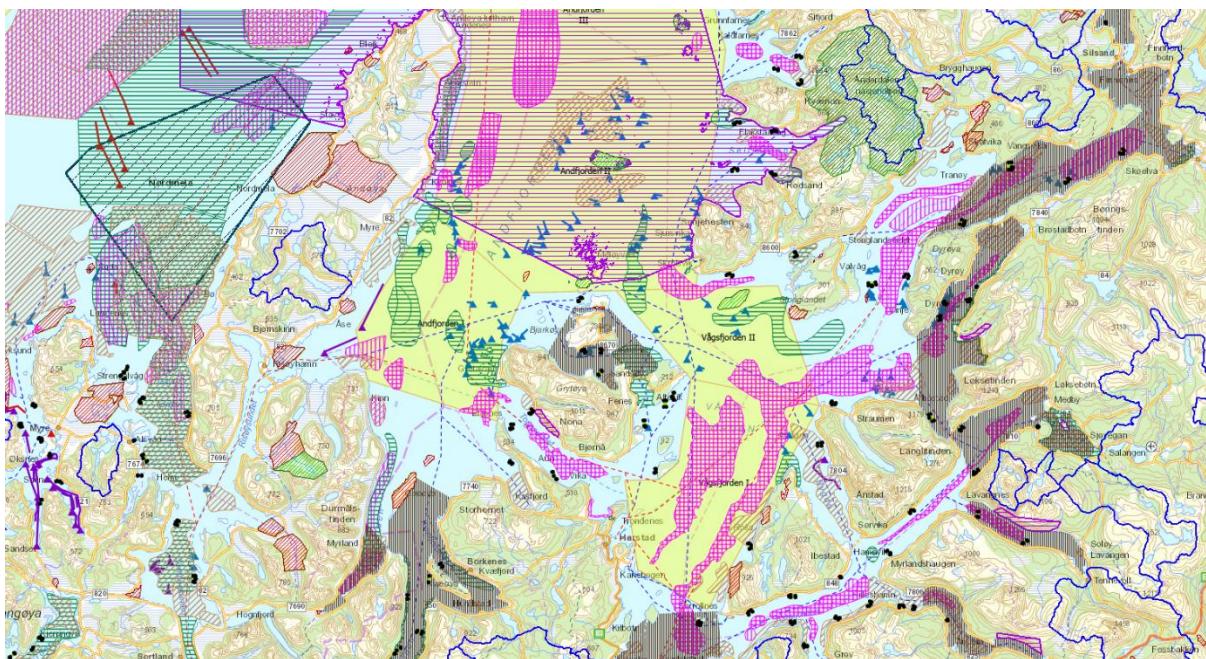
2040» viser et betydelig vekstpotensial for fiskeri, havbruk, maritim næring, olje og gass og nye havnæringer.»¹

Som bidrag til å løse globale miljø- og helseutfordringer i lys av en økende global befolkning er det behov for vekst og innovasjon i matproduksjonen for å effektivisere matproduksjonen – inkludert produksjon av sjømat. Havbruk har en sentral rolle fordi sjømat fra havbruk kan produseres med lave miljøpåvirkninger, herunder klimautslipp, og effektiv konvertering av fôrråstoffer. Sjømatnæringen har komplette verdikjeder innen både havbruk og villfanget fisk, er verdensledende på FoU og nye konsepter/ løsninger, og har potensial for høy eksportvekst innenfor både eksisterende produkter og nye, lavtrofiske arter som alger, tang og tare, samt fôrråvarer og andre biprodukter. Som en stor matprodusent er sjømatnæringen viktig for Norges matsikkerhet, og derfor viktig del av vår beredskap. Dette er et område hvor Norge vil kunne spille en stadig viktigere rolle også å sikre den samfunnskritiske matforsyningen også i en global sammenheng. Den mest kritiske faktoren for fremtidig vekst innen sjømatproduksjonen i Norge er tilgang på sjøarealer som er egnet til matproduksjon.

I 2017 var altså 30% av verdiskapningen i norsk næringsliv fra havnæringene. De neste årene vil dette mest sannsynlig øke betydelig, og matproduksjon, vindenergi og mineralnæringen vil gradvis erstatte olje- og gass produksjon. Dette er næringer som vil kreve sjøareal. Samtidig er det også sterke ønsker om å verne større marine områder. Konkurransen om sjøarealene er derfor stor, og behovet for en kunnskapsforvaltning er derfor svært viktig for å kunne gjøre gode vurderinger og avveininger av de ulike samfunnsinteressene.

Sjømat Norge anerkjenner at Forsvarets skyte- og øvingsfelt i sjø (SØF i sjø) er sentrale for Forsvarets operative virksomhet, og i siste instans for den nasjonale beredskaps- og krisehåndteringsevnen. Forsvaret legger imidlertid allerede beslag på sjøarealer tilsvarende ca. 36 000km² som nå ønskes økt til ca. 52000 km² samtidig. I det nye forslaget til sjøarealer foreslås det i tillegg å avskaffe dagens ordning med sambruk innenfor øvingsfeltene og i stedet forby sjømatnæringens og andre brukeres installasjoner i disse områdene gjennom en ny forskrift. Dette er svært alvorlige inngrep. Sjømat Norge vil sterkt anbefale at samarbeid, samspill og sambruk blir retningsgivende for ny forskrift så langt dette er mulig, og at øvingsområder hvor dette ikke lar seg realisere blir redusert vesentlig i forhold til det som skisseres i høringsnotatet. Forsvarets behov for sjøareal bør derfor ivaretas gjennom de allerede etablerte forvaltningsprosesser hvor det legges opp til en avveining mellom alle de ulike samfunnsinteressene.

¹ Blå muligheter. Regjeringens oppdaterte havstrategi, 2019

Figur 1 Kartutsnitt fra Ygdrasil med skravering av noen av arealbruk til ulike samfunnsinteresser i Andsfjorden. Figuren viser med all tydelighet at areal er et knapphetsgode.

I høringsnotatet peker Forsvarsbygg på en del utfordringer ved dagens arealforvaltning:

- «Forsvarsbygg kan komme med innsigelser til eventuelle planprosesser som ikke ivaretar behovet for skytefelt i sjø. Kommunen har imidlertid selv beslutningsmyndighet og Forsvarsbygg har ikke rettskrav på at innsigelser tilknyttet skytefelt i sjø blir ivare tatt eller at det blir inntatt hensynssoner i kommunens planer for skytefelt i sjø.»
- «Når SØF i sjø sikres formelt gjennom kommuneplanens arealdel, så er det alltid knyttet en usikkerhet til varigheten på grunn av lovens krav om rullering/fornyning av plan, samt at den åpner for dispensasjoner og endringer etter plan- og bygningsloven.»

Sjømat Norge ønsker å påpeke at verken sjømatproduksjon eller andre arealbrukere i sjø kan overprøve beslutninger fattet av kommunale planprosesser, og at det er usikkerhet knyttet til rullinger av kommunale arealplaner. Vi kan ikke se at dette er mer utfordrende for forsvaret enn andre interessenter i bruk av sjøareal. Det bør ikke være slik at forsvaret heves over de lover og regler som ellers gjelder i det norske samfunn, og heller ikke at deres arealbehov langs kysten skal fortrenge det kommunale selvstyre. Slike særordninger for forsvaret vil også skape konflikt i forhold til kommunene som planmyndighet, miljø og viktige næringsinteresser. Slik konflikt i forhold til det sivile samfunn vil også kunne bidra til å svekke oppslutningen om Forsvarets øvingsaktivitet langs kysten, noe landets beredskap ikke er tjent med.

Avsetning av areal for SØF sjø bør derfor underlegges de regionale og kommunale planprosessene som gjør en samlet vurdering av alle samfunnsinteresser sine behov. En planprosess etter plan- og bygningsloven skal i henhold til veilederen gi planer som gir et felles grunnlag for gjennomføring av kommunal, regional, statlig og privat virksomhet i planområdet. Kommunens viktigste planverktøy er den kommunale planstrategien og kommuneplanen med samfunnsdel og arealdel.

Forslaget i høringsnotatet om at SØF sjø skal forvaltes gjennom en egen forskrift vil i praksis lett frata forvaltningsmyndighetene muligheten for å gjøre en samlet vurdering av de ulike samfunnsinteressene sine behov for sjøareal, og vil gjøre forvaltningen av de arealene forsvaret gjør krav på uhensiktsmessig statisk. Endringer i avsatt areal for forsvarsaktivitet vil kreve endring av forskrift

Sjømat Norge kan derfor ikke akseptere at skytefeltene forvaltes gjennom en egen forskrift med henvisning til Sikkerhetsloven. Det må forventes at når areal avsettes til øvelsesaktivitet, gjøres det ut fra en totalvurdering opp mot andre samfunnsinteresser og på like vilkår. Forvaltning av skytefelt bør derfor underlegges samme regelverk som for andre interessenter ved bruk av sjøområdene, som beskrevet i KMD's veileder av mai 2020 i pkt. 6.4.16.

Krav satt til skyte- og øvingsfelt

Høringen legger opp til at skytefelt defineres som forbudsområder, noe om innebærer at endringer eller etableringer av nye fastinstallasjoner ikke blir mulig. Med mindre disse faste installasjonene ligger i nedslagsfeltet ved skyting og/sprengning stiller Sjømat Norge spørsmål om hvorfor ikke forsvaret bare kan operere i områder med faste installasjonene. I en normal- og krigssituasjon vil forsvaret måtte forholde seg til både faste installasjoner på vannoverflaten og ulike forankringssystemer. De faste installasjonene i norsk sjømatnæring er dimensjonert for ekstreme vær situasjoner, og vil ikke ha noen utfordringer med aktivitet i området.

Sjømat Norge anser det som en selvfølge at anlegg som ligger innenfor de areal som avsettes til SØF skal få videreføre sin aktivitet og er derfor positive til at også høringen anerkjenner dette. Det kan imidlertid ikke aksepteres at det ikke vil være mulig for eventuelle endringer i eksisterende akvakultur tillatelser. Havbruk er en næring i en hurtig utvikling og næringens produksjon og krav til lokalitetene er i en fortløpende endring. Både endring i myndighetskrav og ny kunnskap om drift vil være løpende gjenstand for justering av anleggets tekniske innretning og arealbruk. Sjømat Norge forventer derfor at det ikke settes som krav i en fremtidig regulering av SØF om at det ikke vil være mulig med endringer i eksisterende lokaliteter som innebærer utvidelse. Det er vanskelig å se at det finnes en saklig grunn for at dette. Slike endringer vil uansett måtte omsøkes etter gjeldende regelverk og bli behandlet i de etablerte forvaltningsprosesser.

Høringen legger opp til at det som hovedregel vil være forbudt med ferdsel aktivitet eller etablering av faste eller midlertidige installasjoner i forbudsområdene. Sjømat Norge finner det svært uheldig at muligheten for etablering og aktivitet ikke differensieres ut fra hvilken aktivitet den enkelte øvingsområde er tenkt benyttet til. I områder hvor det kun trenes forflytning av fartøy ser vi ikke noe grunn til at dette er i strid med annen etablering av faste installasjoner. Dette i motsetning til nedslagsfelt med bruk av ulike våpentyper, hvor vi ser at det vil være vanskelig å ha andre faste installasjoner.

Høringsnotatet viser selv til at også brukshyppigheten for de ulike områdene vil variere mye – fra ukentlig bruk, til bruk kanskje to ganger i året. Sjømat Norge er av den oppfatning av brukshyppigheten også bør tas med i vurderingen om mulighet for etablering av andres faste installasjoner. Ved mer sjeldent bruk vil det være mulighet å stoppe virksomheten i den perioden øvelsesaktiviteten, hvis dette representerer en sikkerhetsrisiko for de som jobber på denne installasjonen.

Sjømat Norge mener at det er uheldig at det legges opp til en ordning hvor de ulike SØF i sjø har satt like begrensninger for annen bruk av områdene. Aktivitetsnivå og bruksområder for hvert enkelt område som avsettes bør defineres, og på bakgrunn av dette bør muligheten for annen drift defineres. Det er positivt at det legges opp til at etablerte faste installasjoner får videreført sin drift, men disse må ha anledning til å videreutvikle sin virksomhet. Begrensninger i videre drift og nye etableringer vil ha betydelige samfunnsøkonomiske konsekvenser. Med mindre det legges opp til sambruk uten begrensninger for matproduksjonen innenfor SØF må forslagene i denne høringen enten avvises eller konsekvensutredes.

Tilretteleggelse for sambruk

Det legges opp til at hovedregelen for SØF i sjø er at det ikke vil være mulig å søke om etablering av permanente installasjoner i disse områdene. På samme måte som det legges til rette for både bruk og vern i avsatte verneområder, når dette ikke er i strid med verneformålet, må det også her legges til rette for sambruk med sjømataktiviteten. Sjømatnæringen har vært og vil være fleksibel i søken etter å komme frem til hensiktsmessige løsninger for sambruk, og forsvaret bør også ha samme tilnærming. Norge kan ikke komme i en situasjon hvor matproduksjon skal vike for forsvarets ønske om mer øvingsarealer. Det bør være en forutsetning for etablering og videreføring av SØF at disse etableres og eksisterer basert på sambruk.

I prosessen med utarbeidelse av dette høringsforslaget var Sjømat Norge i to møter med statsråden, og vårt inntrykk fra øverste politiske ledelse var en vilje til å legge til rette for sambruk. I Rammebetingelsesprosjekt for Forsvarets skyte- og øvingsfelt i sjø - tentativ plan (ref. 2014/4409-8/4779) ble det vist at «Grenseoppgang av hva som praktisk og forsvarlig kan tillates av sambruk med sivile næringer» skulle være et sentral tema i hovedprosjektet. Basert på de tilbakemeldingene som ble gitt i møter med Forsvarsbygg var det liten eller ingen interesse for å diskutere mulighetsrommet for sambruk, og det har ikke vært noe reell dialog omkring dette med forsvaret. Det er svært beklagelig at de signaler som ble gitt av statsråden, ikke har ført til at forsvaret videre har tatt initiativet til å utrede dette på en god måte.

Flere av Sjømat Norge sine medlemmer har gode erfaringer med samarbeid med lokal forsvarsmyndighet, og har funnet gode løsninger for å kunne kombinere matproduksjon og øvelsesvirksomhet i samme område. For å sikre en god utnyttelse av våre havområder, er samvirke mellom ulike interessenter avgjørende. Sjømatnæringen er innforstått med at sambruk med forsvaret vil kunne ha betydning for både operasjonell drift og teknisk utforming av anleggene. Eksempelvis er det i dag lokaliteter som evakueres i de perioder det drives med skarp overskyting. **Sjømat Norge har stor tro på at en nær og konstruktiv dialog med ulike interessenter gir mulighet for løsninger som ivaretar forskjellige formål i bruk av sjøareal. Vi forstår, men kan ikke akseptere, at forsvaret velger minste motstandsvei ved å foreslå svært sterke begrensninger for sambruk i sine øvings- og skytefelt i sjø.**

Omfang av forsvaret sitt arealbeslag

I høringen så legges det opp til at en rekke mindre øvingsområder avvikles, men samtidig etableres og utvides andre områder. Totalt forslås det at forsvaret får utvide sine skyte- og øvingsområder med hele 91% - altså nær en dobling av sitt arealbruk. Sjømat Norge finner dette uakseptabelt.

I innledningen til dette høringssvaret er det vist til at i 2017 kom 30 % av verdiskapningen fra norske havområder, og at dette mest sannsynlig vil øke i de neste årene. Norge er og forblir en havnasjon fordi havet er så viktig for norsk økonomi, og det er også en viktig grunn til at vi trenger tilstedeværelsen av et sterkt og godt forsvar i våre marine områder. Men fordi våre havområder er så viktig for verdiskapning, sysselsetning, bosetning og miljø fordrer dette en grundig vurdering om hvordan disse områdene skal benyttes. Avsetning av SØF i sjø kan ikke alene ligge til forsvarsinteressene å vurdere, men må gjøres ut fra en samlet vurdering av alle ulike nasjonale interesser for å finne hvordan disposisjon av nasjonale sjøarealer gagnar Norge best. En dobling av arealbruken til forsvaret vil skje på bekostning av andres samfunnsinteresser og for sjømatnæringen betyr dette direkte tap av matproduserende områder.

Sjømat Norge har ikke kompetanse til å faglig vurdere hvilken effekt av forsvaret dobling av arealbruk har for deres operative evne og økt kompetanse. Men ellers i samfunnet ser vi at bruk av nye metoder som

simuleringsverktøy og nye digitale løsninger reduserer behovet for trening under reelle forhold. Vi antar at dette også bør gjelde for forsvaret. Samtidig har det etter det Sjømat Norge kjenner til heller ikke vært en styrkeoppbygging som kan forklare et økte arealbehov. Vi kan derfor ikke se hvorfor det er grunnlag for at forsvaret skal kunne øke sitt arealbeslag så betydelig, og vi stiller spørsmål ved om dette er hensiktsmessig politikk. Det er vanskelig å se at dette er en hensiktsmessig politikk.

Sjømat Norge kan ikke se at det verken er samfunnsøkonomisk riktig, eller at forsvarets sitt behov, kan legitimere en dobling av arealbeslaget til SØF i sjø og i tillegg utelukke sjømatproduksjonen fra disse områdene.

De samfunnsmessige konsekvensene av forslaget

De økonomiske konsekvensene av forslaget er betydelig. En omdisponering og båndlegging av det tilleggsarealet som forsvaret ber om – ca. 25 000 km² samt restriksjoner for utvidelse av eksisterende anlegg representerer et tap av fremtidig produksjonspotensiale tilsvarende flere milliarder kroner i årlig omsetning for havbruksnæringen og potensielt bortfall av milliard-inntekter til kystkommunene.

I kjølvannet av dette vil våre kystkommuner stå i fare for å miste omfattende ringvirkninger innen leverandørindustrien og tape muligheten til å skape tusenvis av nye helårige arbeidsplasser i fraflytningstruede områder. Arealbeslaget vil naturlig nok også være negativ for resten av Sjømatnæringen, andre interesser som olje- og gass næringen, vindkraftnæringen, mineralnæringen og maritim sektor. Det er vanskelig å anslå eksakt hva dette samlet representerer i mulig verdiskapning og tapte eksportinntekter, men dette er betydelig. Hvis Forsvaret ikke viser vilje til tilretteleggelse for sambruk vil konsekvensene være så alvorlige for våre kystsamfunn at en omfattende konsekvensutredning må gjennomføres før nye SØF vurderes etablert.

De administrative konsekvensene er betydelig fordi det etableres en praksis hvor ulike interessenter i bruk av sjøarealene ikke behandles likeverdig ved at forsvaret får en særrettighet gjennom forskrift. Dette fratår forvaltningsmyndighetene mulighet til å gjøre samfunnsøkonomiske vurderinger omkring optimalt bruk av sjøarealene. Det er også uheldig at forsvaret i motsetning til andre interessenter, i liten grad er villig til å se på muligheten for sameksistens med blant annet havbruk. Sjømat Norge tror at en praksis hvor forsvaret velger å ikke innrette seg etter de ordningene som andre samfunnsinteresser må forholde seg til er negativt for forsvaret sin legitimitet og derfor også uheldig for forsvaret.

Oppsummert vil Sjømat Norge konkludere med at forsvaret naturligvis har et åpenbart behov for å kunne drive med øvingsvirksomhet Men forsvarets behov må vurderes opp mot andre samfunnsinteresser ved at de forholder seg til samme regelverk som andre interessenter. Det er foreslått beslag og båndlegging av matproduserende arealer i et omfang som er fullstendig uakseptabelt. Arealbruken kan i større grad forsvares hvis det legges til rette for sambruk i disse områdene hvor matproduksjonens behov tillegges vesentlig vekt.

Vennlig hilsen
Sjømat Norge

Geir Ove Ystmark
Adm. dir

Jon Arne Grøttum
Dir. havbruk

Vedlegg

- Vurderinger av de enkelte områdene, konsekvensene av disse for sjømatnæringen og evt. forslag til endringer vil bli lagt med høringen

Vedlegg: Innspill til de enkelte øvingsområdene

Vestlandet

Område: Krossfjorden

Vurdering

Betydelig utvidelse av område i Krossfjorden ved å slå sammen 5 tidligere felt og mer enn dobling av totalt areal. Utvider fra midtjords til nokså nært land. Interessekonflikter med farled, akvakulturlokaliteter, øvrig infrastruktur, fiskeinteresser og kraftledning til Kraflafeltet i Nordsjøen.

Ønskede tiltak:

Forslaget til skyte- og øvingsområdet legger beslag på store områder i Krossfjorden og sjøareala mot Austevoll, Øygarden, Bjørnafjorden og Tysnes kommuner.

- Primært: Skyte og øvingsfelt Krossfjorden tas ut av planforslaget
- Sekundært: Skyte og øvingsfelt Krossfjorden får ny avgrensning der det blir lagt nye linjer slik at ingen eksisterende akvakulturanlegg blir liggende i skyte- og øvingsområdet og at de nye linjene blir trukket minst 100 m fra eksisterende anlegg.

Område: Stolmen

Vurdering:

Feltet omfatter både sjø- og landområde. Griper inn i aktuelle områder for fremtidige havbrukslokaliteter og område avsatt til havvindprosjekt

Ønskede tiltak:

Forslaget til skyte- og øvingsområdet Stolmen legger beslag på store områder i sjø og på land. Ystaneset på Stolmen og øyene utenfor bør ikke omfattes av formålet fareområde.

· Skyte- og øvingsfelt Stolmen blir redusert slik at områder til havvind (nr. 16 og 17) blir hensyntatt og det blir satt ny avgrensning i tråd med dette

· Landområda på Stolmen og område i sjø frå Stolmen - Mågasteinane med tilhørende øyer

blir trukket ut av planforslaget markert i kart nr. 12 og 13

På kartet over Krossfjorden må det trekkes tilsvarende linjer som i Austevoll på nordsiden av fjorden i Øygarden kommune og på østsiden til Bjørnafjorden og Tysnes kommuner, slik at ingen eksisterende eller planlagte oppdrettslokaliteter der inngår i Forsvarets skytefelt.

Område: Marstein Nord-øst,

Vurdering:

Ligger veldig nært land, ingen oppdrettsaktivitet inne i dette feltet i dag

Ønskede tiltak:

Grensen for feltet trekkes lengre fra land

Område: Bjørnafjorden

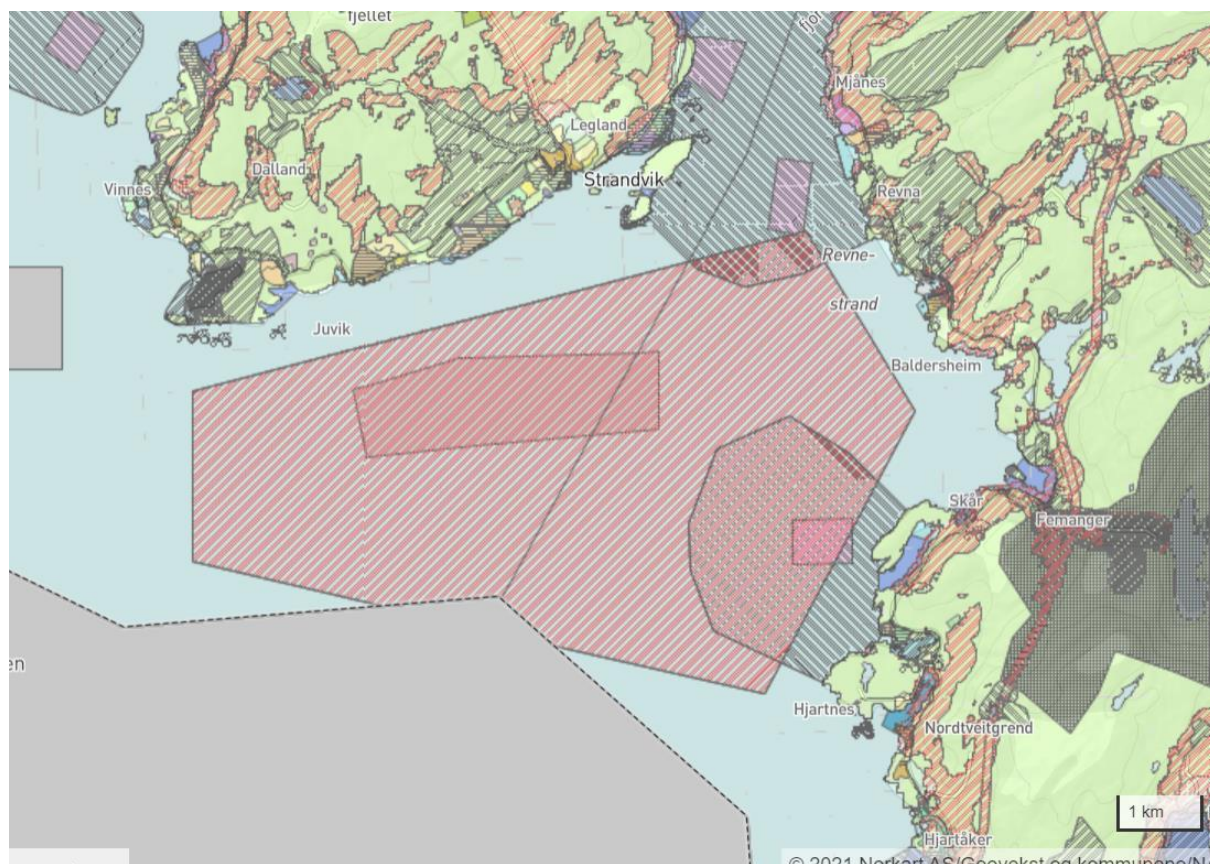
Vurdering:

Ingen utvidelse av eksisterende felt er foreslått, men to eksisterende havbrukslokaliteter ligger helt eller delvis inne i skytefeltet. Har hittil hatt et avklart forhold til Forsvaret mht mindre endringer på lokalitet, men nytt forskriftsforslag utelukker dette i fremtiden.

Ønskede tiltak:

Primært: Skyte og øvingsfelt Strandvik tas ut av planforslaget

Sekundært: Feltet må reduseres betydelig og det må etableres en buffersoner mellom grense for skytefelt og nåværende anlegg på minst 100 meter til fremtidig utvidelse av lokalitet eller endring på anlegget.

Område: Hjeltefjorden

Vurdering:

Vurdering:

Frohavet I: Dekker et område med betydelig potensiale for oppdrett med dagens teknologi, det bør derfor tillates faste installasjoner for havbruk innenfor området. Lokalitetene Håbrand, Sørøyflesa, og Hallarøya ligger innenfor feltet. Alle disse må kunne utvikle seg fritt uten begrensninger i forhold til forsvarets bruk. Subsidiert bør grensen på feltet justeres.

Frohavet II: Dekker et område med betydelig potensiale for oppdrett med dagens teknologi, bør derfor tillates faste installasjoner for havbruk innenfor området.

Tarva: Dekker et område med betydelig potensiale for oppdrett med dagens teknologi, bør derfor tillates faste installasjoner for havbruk innenfor området.

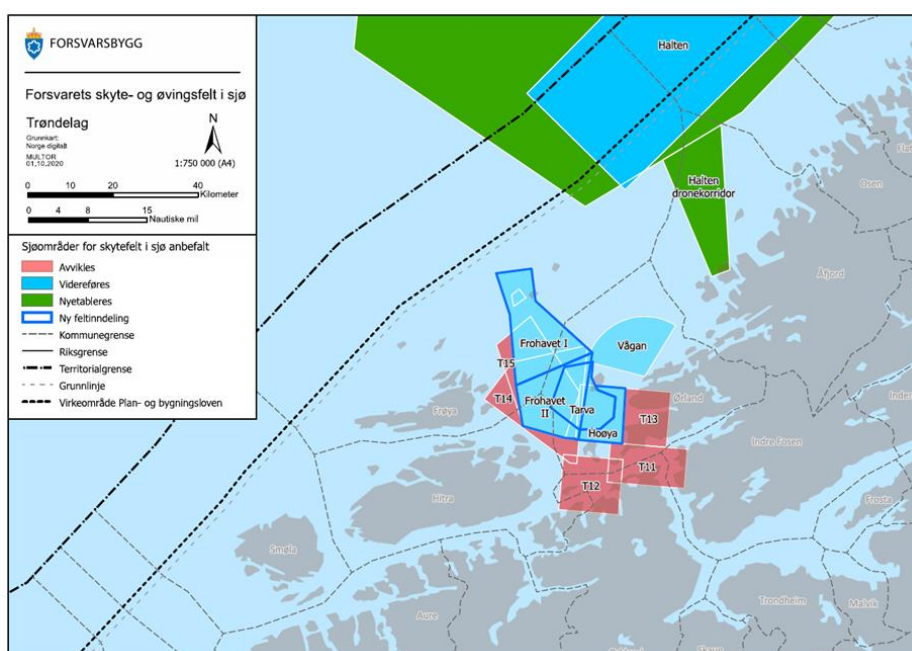
Høya, Vågan og Halten dronekorridor: Er områder med betydelig potensiale for lakseoppdrett som det ligger nå.

Ønskede tiltak:

For Frohavet I, Høyen og Vågan, ser vi at konfliktvurderingen ligger på gult nivå, som vi mener må forstås med at akvakultur kan være i konflikt med forsvarets aktivitet, men kan gjennomføres med avbøtende tiltak. Dette mener vi må kunne forstås som at eksisterende lokaliteter kan videreutvikles og nye lokaliteter må kunne etableres i dialog med forsvaret om hva som vil være avbøtende tiltak.

For området Frohavet II og Tarva, der konfliktnivået er satt til rosa nivå, som tilsier at akvakultur ikke vil være forenlig med skyte- og øvingsfelter, oppfordrer vi til at det tas hensyn til at eksisterende lokaliteter må kunne videreutvikles.

For området Halten dronekorridor er konfliktnivåvurderingen satt til grønt nivå, som tilsier at dette området antas å ikke være i konflikt med akvakultur. Dette mener vi må kunne forstås som at eksisterende lokaliteter vil kunne videreutvikles og nye lokaliteter vil kunne etableres uten avbøtende tiltak.

Frohavet I og II, Tarva, Hoøya Vågan og Halten Dronekorridor

Halten

Område:

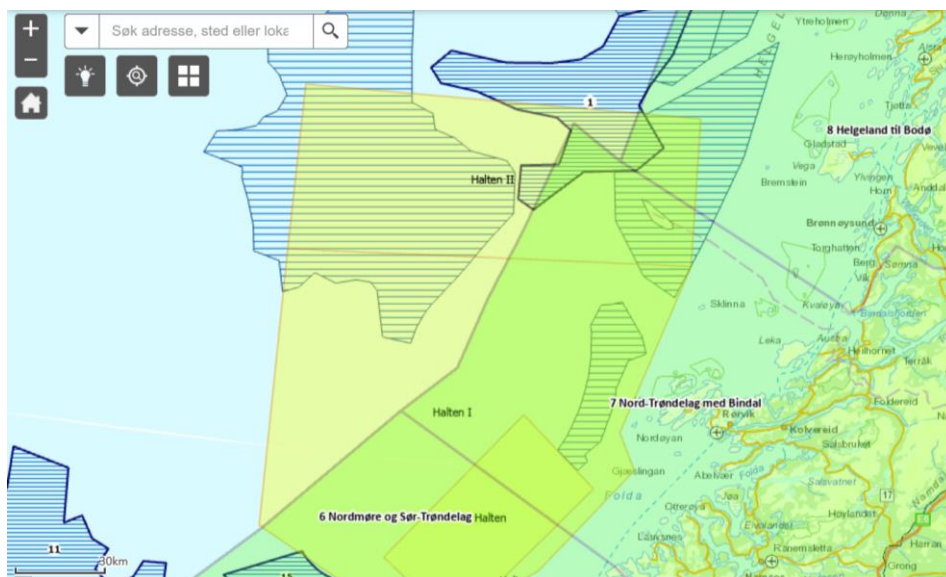
Halten I og II

Vurdering

Områdene båndlegger et meget stort kystnært havområde utenfor Nord Trøndelag og søndre Helgeland. Dette kan bli viktige områder for fremtidig sjømatproduksjon. Halten II overlapper med område 1 som er anbefalt til havbruk til havs, og som er utpekt av næringen som et særlig attraktivt område.

Ønskede tiltak:

Sjømat Norge ber om at områdene kan kombineres med akvakulturvirksomhet i samdrift med Forsvarets aktivitet. Videre bør områdets utstrekning nøye behøvs vurderes for å unngå at sentrale areal båndlegges unødvendig. Som et minimum ber vi om at nordlige grense av Halten II justeres sør for sørlige grense av område 1.

Nordland

Område:

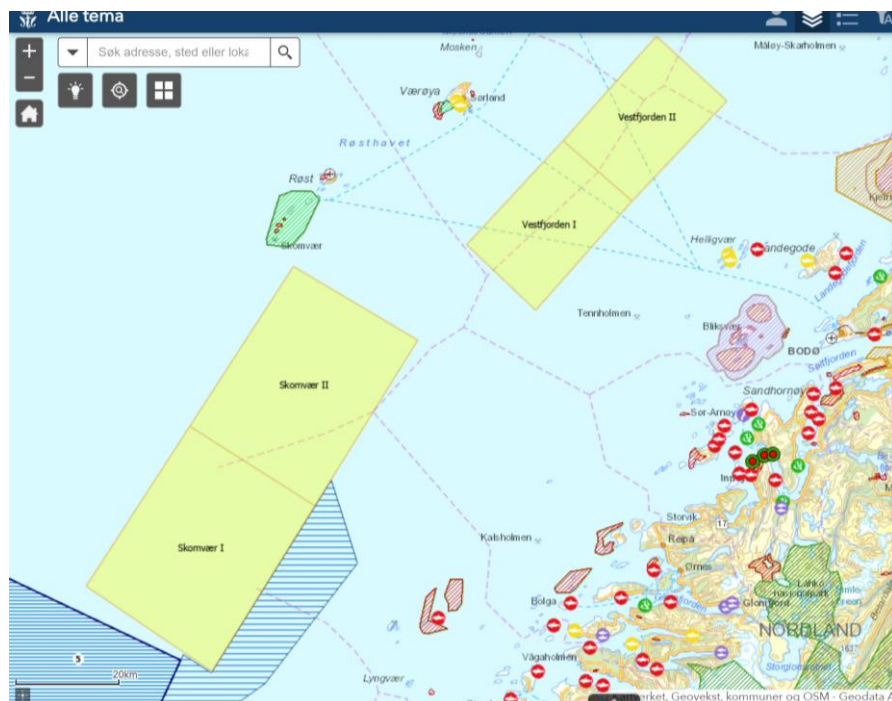
Skomvær I og II, samt N3 Vestfjorden I og N2 Vestfjorden II

Vurdering

Vurdering: Områdene som ligger Skomvær I og II, samt Vestfjorden I og II er per i dag, og i nær fremtid uten større utfordringer, da det ikke er akvakulturdrift i områdene, men kan i fremtiden være aktuelle eksponerte lokaliteter for havbruk. Vi har andre områder som er mer utfordrende, som vi heller ønsker kjempe for.

Ønskede tiltak:

Ingen tiltak foreslås

Område:

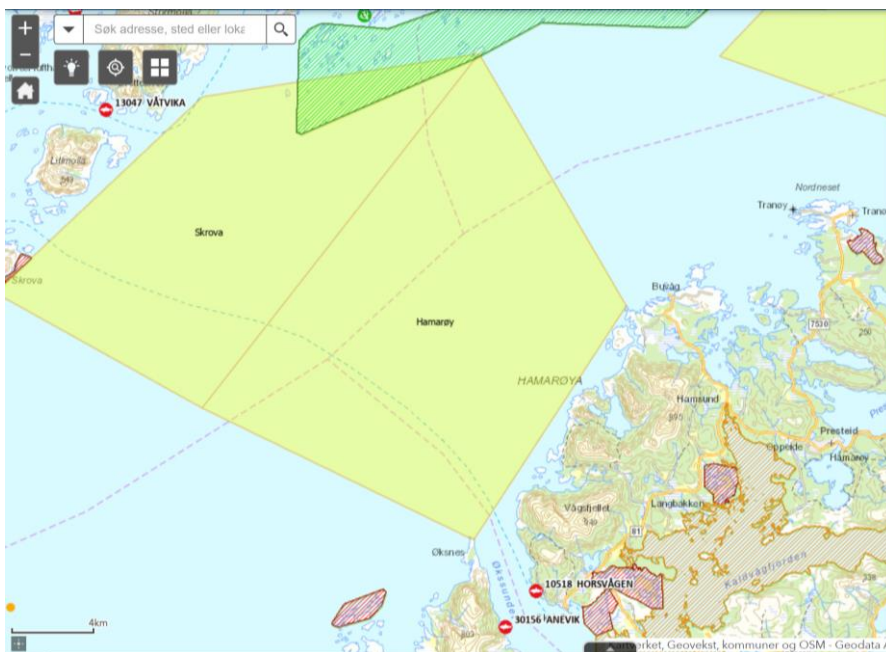
N6 Hamarøy

Vurdering

Viktig område for sjømatproduksjon, problematisk med videreføring av skyte og øvingsfelt her.

Ønskede tiltak:

Ønskede tiltak: Sjømat Norge ber om at N6 ts ut av forskriften, da dette er et viktig område for sjømatproduksjon fremover. Havfarmen skal etableres her i N6, sørvest av Buvåg.

Område:

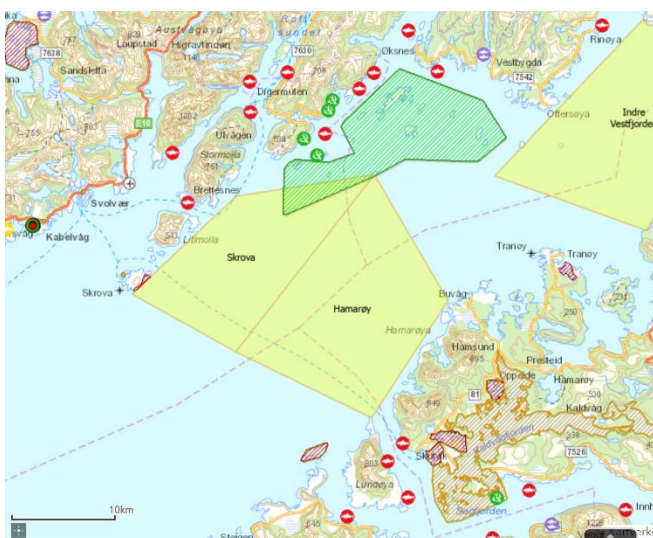
N5 Skrova

Vurdering

Viktig område for sjømatproduksjon.

Ønskede tiltak:

Sjømat Norge ber om at det i dette området legges til rette for sameksistens, så området kan kombineres med akvakulturvirksomhet i samdrift med Forsvarets aktivitet.

Område:

Indre Vestfjorden

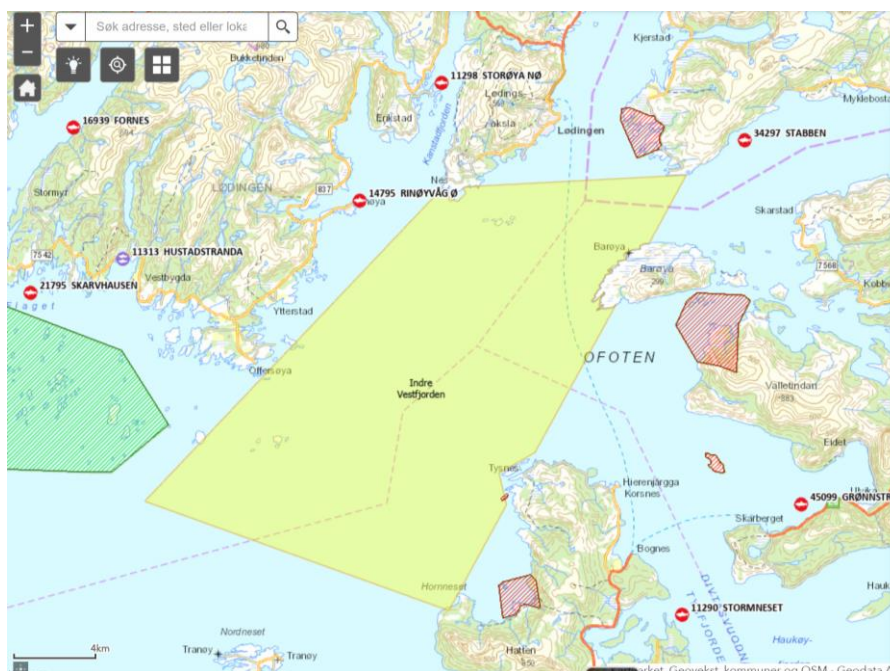
Vurdering

Per i dag ikke noe større utfordring med skytefelt her, selv om området kan være aktuelt for fremtidig sjømatproduksjon. Lødingen kommune er i gang med sin kystsonesplan i fellesskap med Vesterålen, det er sannsynlig at det her kan foreslår nye områder for akvakultur innenfor eller nær grensen for skytefelt.

Ønskede tiltak:

Sjømat Norge ber om at den nye kystsonesplanen til Lødingen Kommune kan ligge til grunn for en evt justering av grensen, slik at det ikke oppstår unødvendige begrensninger på næringsutvikling i området.

Sjømat Norge ber om en redegjørelse for hvorfor det videreføres skytefelt der hvor tilknyttet fort og militær aktivitet er lagt ned.

Område:

N16 Vesterålen

Vurdering

Området ligger ytterst i Hadsel, som er svært aktuelt for fremtidig havbruk, særlig interessant for uttesting ny havbruksteknologi i nærheten, inntegnet som rød prikk i kart.

Ønskede tiltak:

Det anmodes om at det kan legges opp til sameksistens mellom akvakultur og øvingsaktivitet i området dersom dette området skal videreføres i forskrift.

Troms

Område:

Sveinsgrunnen

Vurdering

Området er ikke i konflikt med akvakulturvirksomhet.

Ønskede tiltak:

Ingen for akvakultur, men Sjømat Norge oppfordrer Forsvarsbygg her å gå i dialog med Fiskeriinteresser for å unngå at skytefeltet blir begrensende på fiskeriaktivitet.

Område:

Andfjorden I og II

Vurdering

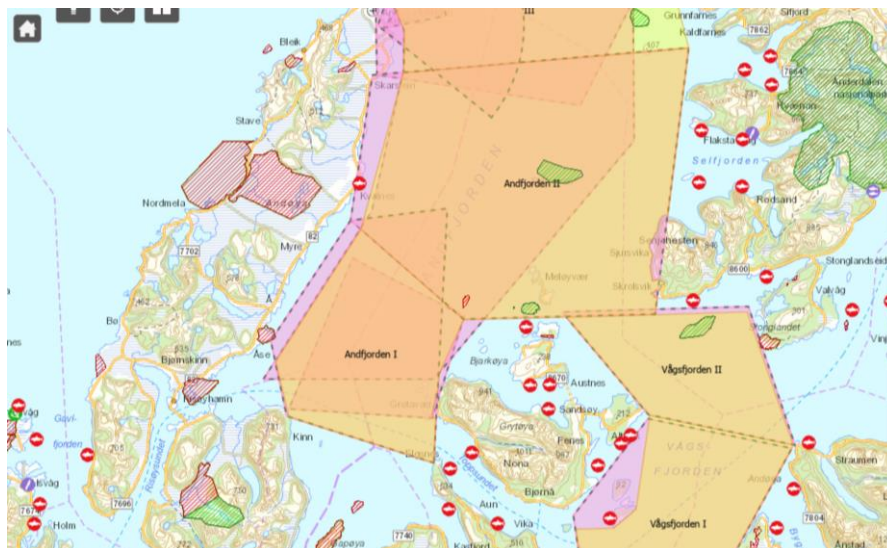
Særlig Andfjorden II er et område svært egnet for akvakulturvirksomhet. Næringslivet og særlig sjømatnæring og maritim sektor i området her er i stor grad begrenset av forsvarsaktivitet og av vern. Den lille justeringen gjort på østsiden av Andfjorden I er et område egnet for akvakultur, det er positivt og viser at Forsvarsbygg viser vilje til tilpasninger, og vi håper dette kan bidra til bedre løsninger også for skytefeltene som grenser til Høgholmen. Dette skal videreføres og det er ikke noen nyetablerte forbudsfelt nært lokaliteten. Men når vi plotter inn de oppgitte koordinatene til skytefeltet fra høringsdokumentene, er denne grensen ca 300 m nærmere anlegget (se inntegnet rød linje i kartet under) enn arealet som oppgis som skytefelt i dagens offentlige kartlag (rosa areal).

Siden anlegget er såpass nært skytefeltet er det viktig at Forsvaret er mer nøyaktig med koordinatene slik at ny feltinndeling ikke kommer nærmere enn dagens skytefelt/kart da dette vil være svært problematisk for driften av anlegget.

Ønskede tiltak i Andfjord I og II:

Sjømat Norge ber om at området Andfjorden I og II innskrenkes for å legge til rette for kystnært oppdrett. Skytefelt i kyststripe fjernet øst av Andøya er positivt, men det anmodes fra Sjømat Norge å også begrense omfanget i sør og øst av øvelsesfeltene, for å åpne for akvakulturvirksomhet og fleksibilitet for de lokalitetene som ligger nært grensen. Dersom skytefeltet ikke innskrenkes ber Sjømat Norge om at sameksistens muliggjøres her grunnet eksisterende havbruksvirksomhet.

Område:

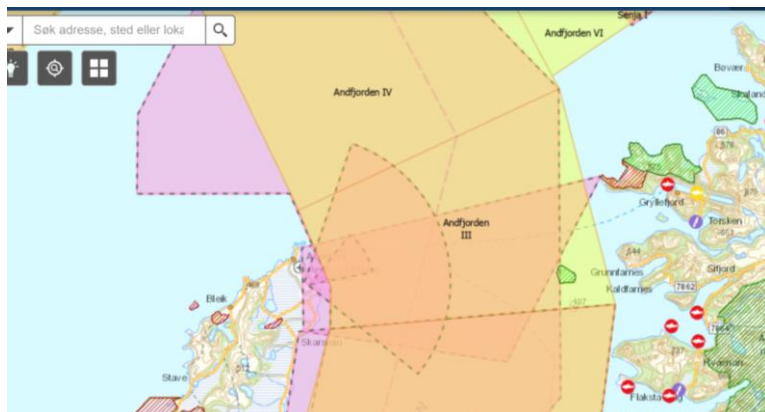
Andfjorden III og IV

Vurdering

Dette er et eksisterende skytefelt i et foreslått marint verneområde. Det foreslåtte marine verneområdet begrenser akvakulturvirksomhet, og er derfor ikke av stor fremtidig interesse for etablering av nye akvakulturinstallasjoner. De eksisterende skytefelt er derfor vurdert som uproblematisk for akvakulturnæringen per i dag, men forslag til utvidelse vil komme i direkte brukerkonflikt med sjømatnæringen.

Ønskede tiltak:

Sjømat Norge ber Forsvarsbygg ta ut forslag til utvidelse nord-øst av områdene Andfjorden III og IV, da dette er områder av interesse for fremtidig sjømatproduksjon.

Område:

Andfjorden V

Vurdering

Området er ikke i konflikt med akvakulturvirksomhet.

Ønskede tiltak:

Ingen tiltak foreslås fra akvakulturnæringen, men Sjømat Norge oppfordrer Forsvarsbygg her å gå i dialog med Fiskeriinteresser for å unngå at skytefeltet blir begrensende på fiskeriaktivitet

Område:

Andfjorden VI

Vurdering

Området er ikke i konflikt med akvakulturvirksomhet.

Ønskede tiltak:

Ingen for akvakultur, men Sjømat Norge oppfordrer Forsvarsbygg her å gå i dialog med Fiskeriinteresser for å unngå at skytefeltet blir begrensende på fiskeriaktivitet.

Område:

Vågsfjorden I

Vurdering

Dette området har eksisterende akvakulturlokalteter per i dag. Sameksistensen på lokaliteten mellom oppdretter og Forsvaret har til nå vært uproblematisk, men med nye innstramminger på driften vil dette kunne bli utfordrende. Området er også svært aktuelt for fremtidige etableringer av akvakulturanlegg.

Ønskede tiltak:

Området Nord-vest mot Grytøya bes tatt ut av øvingsområdet, da området er av stor verdi for akvakulturnæringen. Området ønsket tatt ut er Kjøtta og Åkerøya. Dersom Forsvarsbygg ikke ønsker å ta dette området ut ber Sjømat Norge om at dages praksis med sameksistens videreføres. Sjømat Norge ber også om at hele grensen mot øst justeres noe vestover, slik at eksisterende og fremtidig kystnært havbruk får noe større arealmessig fleksibilitet.

Område:

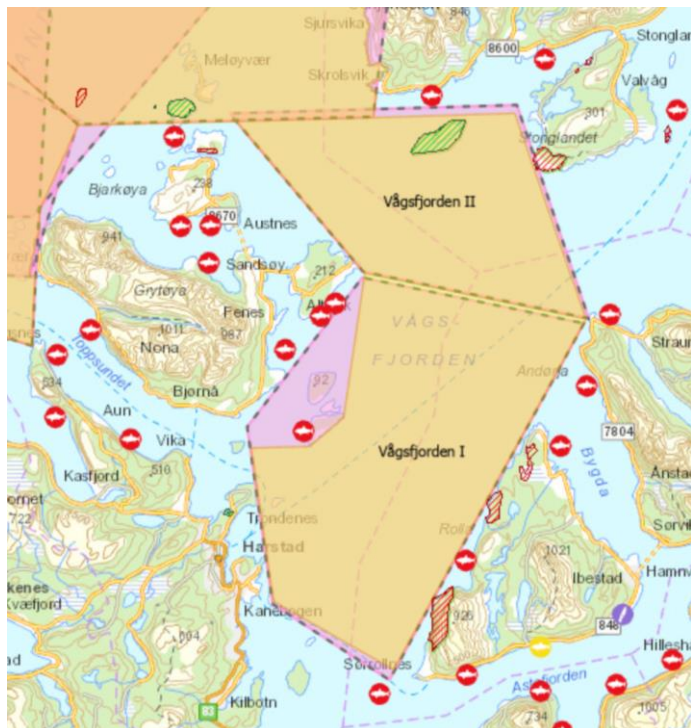
Vågsfjorden II (gult)

Vurdering

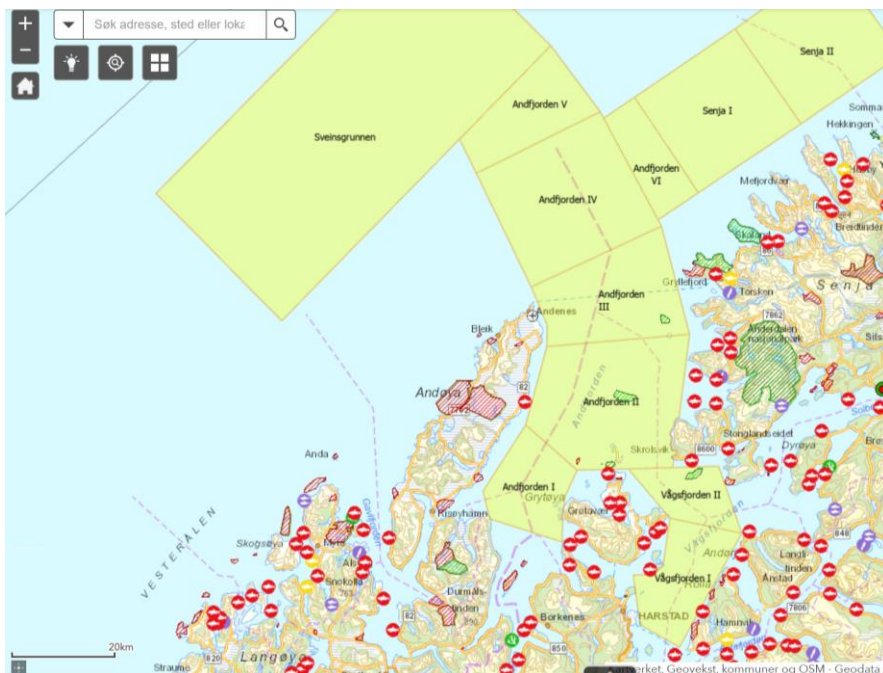
Området inkluderer ikke akvakulturvirksomhet i dag, men vurderes som svært aktuelt for fremtidig havbruksaktivitet.

Ønskede tiltak:

Sjømat Norge ber om at det åpnes for akvakultur og samdrift i dette området dersom det skal videreføres i forskrift.

Kart hele området:

Område:

Senja I og II

Vurdering

Området er ikke i konflikt med akvakulturvirkosomhet.

Ønskede tiltak:

Ingen tiltak foreslås fra akvakulturnæringen, men Sjømat Norge oppfordrer Forsvarsbygg her å gå i dialog med Fiskeriinteresser for å unngå at skytefeltet blir begrensende på fiskeriaktivitet.

Område:

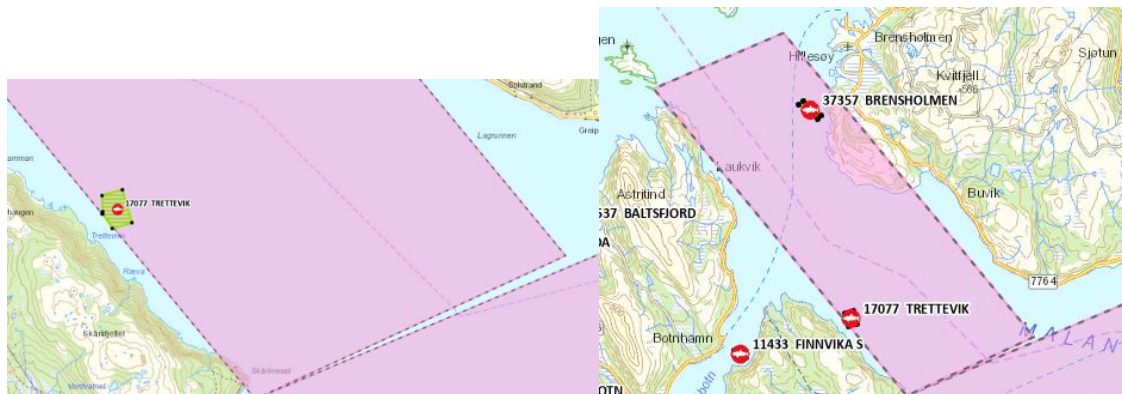
Ytre Malangen (i gult)

Vurdering

I dette svært egnede havbruksområdet er det to aktive akvakulturaktiviteter par i dag, og er et område det kan være aktuelt å enten etablere flere, og i tillegg justere/ utvide eksisterende havbruksanlegg. Samarbeidet med Forsvaret har vært velfungerende.

Ønskede tiltak:

Sjømat Norge ønsker at området tas ut av forskriften, da dette er et svært egnet område for sjømatproduksjon. Dersom Forsvarsbygg ikke ønsker ta dette området ut ber Sjømat Norge om at dages praksis med sameksistens videreføres.

Område:

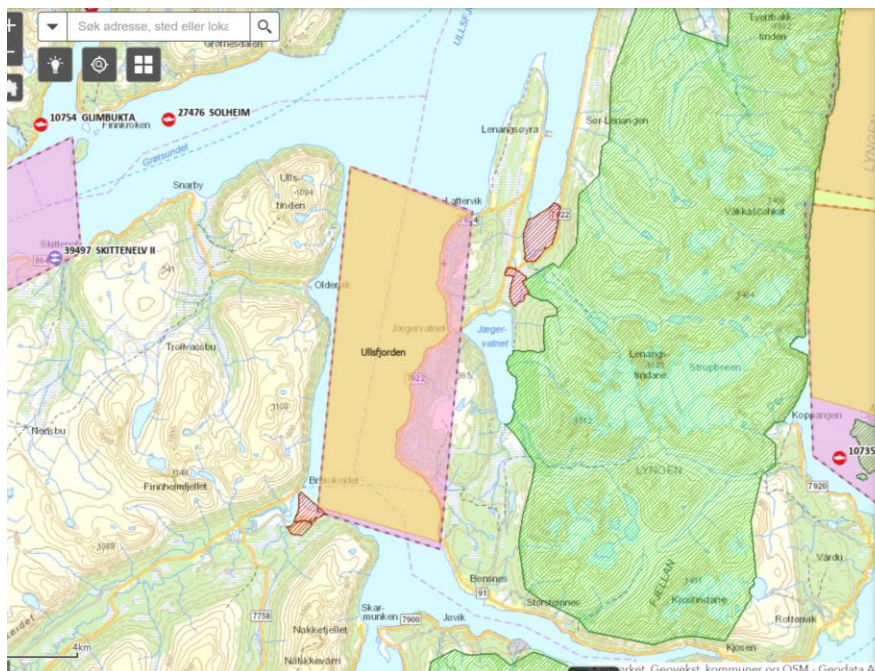
Ullsfjorden

Vurdering

Et ønsket område for nye akvakulturvirksomhet. En ny oppdrettslokalitet er fremmet i Tromsø Kommunes nye kystsonesplanforslag, Tuva, litt nord for Breivikeidet, rett på utsiden av skytefeltet.

Ønskede tiltak:

Sjømat Norge ber om at sameksistens mellom Forsvarets aktivitet og akvakultur vil være mulig i området særlig knyttet opp mot ferdsel.

Område:

Lyngen I og II

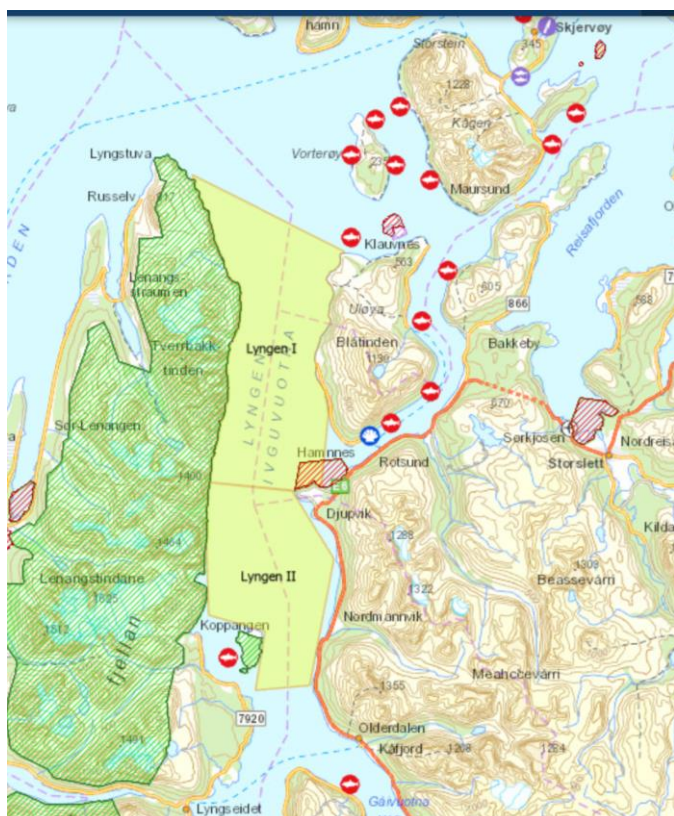
(Lyngen II i gult)

Vurdering

Et ønsket område for mer akvakultur og havbruk, men mye lokal motstand mot oppdrett, der det tidligere har vært flere forsøk på etableringer.

Ønskede tiltak:

Et aktuelt område for andre akvakulturformer enn lakseoppdrett, Sjømat Norge ber derfor om at områdene trekkes lengre fra land for å legge til rette for kystnært oppdrett.

Område:

Kvænangen

Vurdering

Ingen oppdrett i dag, men kan være aktuelt for fremtiden. Ligger eksponert og kan derfor være aktuelt for fremtidig akvakulturvirksomhet med ny teknologi

Ønskede tiltak:

Sjømat Norge ber Forsvarsbygg vurdere å begrense omfanget av arealet på området for å ikke hindre nye etableringer av akvakulturanlegg, samt maritim ferdsel mellom produksjonsenheter i området.

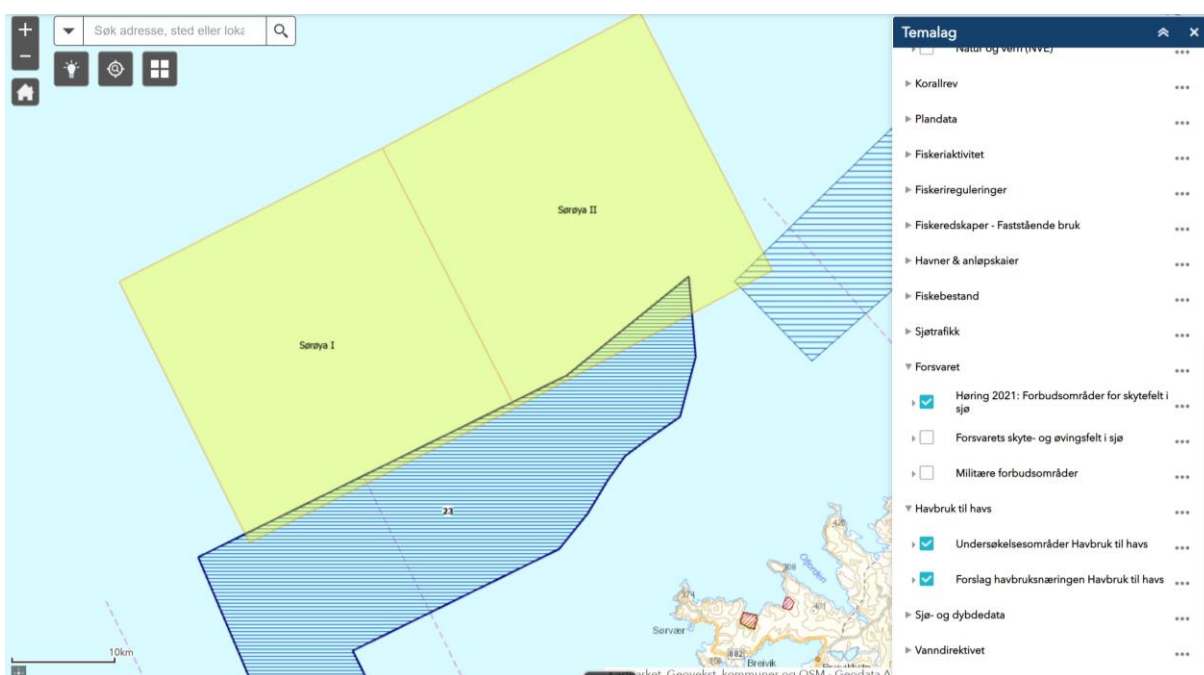
Rapport laget i forbindelse med sprengningsarbeid i Altafjorden utarbeidet av Rambøll i 2016 gir et innblikk i at lyd forplanter seg over større områder under vann, og at spesielt fisk i tidlige livsstadier berøres.

Skytefeltaktivitet vil sannsynligvis gi andre lydbølger enn sprengning, men det er likevel viktig å merke seg at fisk påvirkes av lyden av skudd over lange avstander.

Gitt at trykkbølger/ lydbølger kan skremme/skade fisk over relativ lang avstand, vil skisserte områder utenfor Sørøya kan komme i konflikt med område 23, som utredes for havbruk til havs. Ved tung skyteaktivitet kan dette øvelsesfeltet påvirke eksisterende havbruk i området.

Ønskede tiltak:

Trekke skytefeltets grense noe lengre mot nordvest, så det ikke kolliderer med utredningsområdet for havbruk til havs. Bruk av skytefelt varsles til aktører når de er i bruk.

Område:

Ingøy I og II

Vurdering

Svært eksponert område, ikke aktuelt for akvakulturvirksomhet.

Ønskede tiltak:

Ingen tiltak foreslås.

Område:

Porsangerfjorden

Vurdering

Ingen akvakulturvirksomhet per i dag. Aktuelt for mulig fremtidig akvakulturaktivitet i området rundt Tamsøya.

Ønskede tiltak:

: Ingen havbrukslokaliteter rammes direkte her, men området bør innskrenkes til å unngå den nordlige delen av øvelsesfeltet. Sjømat Norge oppfordrer Forsvarsbygg her å gå i dialog med Fiskeriinteresser for å unngå at skytefeltet blir begrensende på fiskeriaktivitet

Område:

Laksefjorden

Vurdering

Laksefjorden er et av de tre nye større øvingsområdene i Finnmark som krever store sjøarealer. Det er flere eksisterende og planlagte lokaliteter på vest og sørøstside av fjorden.

Ønskede tiltak:

Ingen havbrukslokaliteter rammes direkte her, men flere havbrukslokaliteter er foreslått i kommunens kystsonen her. Områdene kommer svært nært planlagt skytefelt. Med hensyn til dette og allerede

eksisterende havbruksvirksomhet i området, ber vi om at skytefeltet tas ut av planen Alternativt at det tilrettelegges for ferdsel mellom disse arealene gjennom øvingsfeltet. Dialog om dette må etableres for en god sameksistens mellom Forsvaret og næringsinteresser.

Fiskerinæringen vil rammes hardt av arealbeslag og begrensninger dersom dette øvelsesområdet etableres. Sjømat Norge oppfordrer Forsvarsbygg her å gå i dialog med Fiskeriinteresser for å unngå at skytefeltet blir begrensende på fiskeriaktivitet.

Kart: Nye arealer for akvakultur, rød ring.

Område:

Tanafjorden

Vurdering

Per i dag ingen aktivitet/nasjonal laksefjord.

Ønskede tiltak:

Det foreslås ingen tiltak.